

CEGESOMA - Rijksarchief

NIEUWSBRIEF

Nr 103 - April 2025

NIEUWS

DRIE VRAGEN AAN ...

Artyom Lyapounov, specialist inzake digitaliseren en bewaren van de collecties van het CegeSoma/Rijksarchief.

► Lees meer

OP DE AGENDA

DIT ZIJN DE NAMEN

Door de informatie aan te leveren over enkele duizenden verzetsmensen die tussen 1940 en 1945 zijn omgekomen, levert CegeSoma een actieve bijdrage aan de leesmarathon die van 6 mei 2025 om 14u tot 8 mei 2025 om 14u plaatsvindt in het Fort van Breendonk.

► Lees meer

STUDIEDAG

Op zaterdag 17 mei co-organiseren we de studiedag 'Tachtig jaar na de Tweede Wereldoorlog: welk verleden voor de toekomst?' in Gent.

► Lees meer

PLUNDERINGEN BIJ JOODSE HUURDERS IN PARIJS

Kom op 22 mei naar de bijeenkomst publieksgeschiedenis (in het Frans) met Sarah Gensburger. Zij presenteert de resultaten van haar onderzoek naar deze door historici miskende problematiek op het snijvlak tussen de geschiedenis van de Shoah en die van de huisvesting. Het interview zal worden geleid door Laurence Schram.

► Lees meer

DE HOLOCAUST HERDENKEN IN GROENE RUIMTES

Op donderdag 19 juni nodigt Alana Castro de Azevedo ons uit om met een frisse blik te kijken naar de problematiek omtrent Holocaustmonumenten in de groene ruimten van Londen en Amsterdam. Deze bijeenkomst publieksgeschiedenis (in het Frans) wordt gemodereerd door Bruno Benvindo.

► [Lees meer](#)

PUBLICATIES

EERDERE UITGAVEN VAN HET BTNG OM WEG TE GEVEN

Een unieke kans om de papieren collectie van het 'Belgisch Tijdschrift voor Nieuwste Geschiedenis' tot 2020 gratis aan te vullen!

► [Lees meer](#)

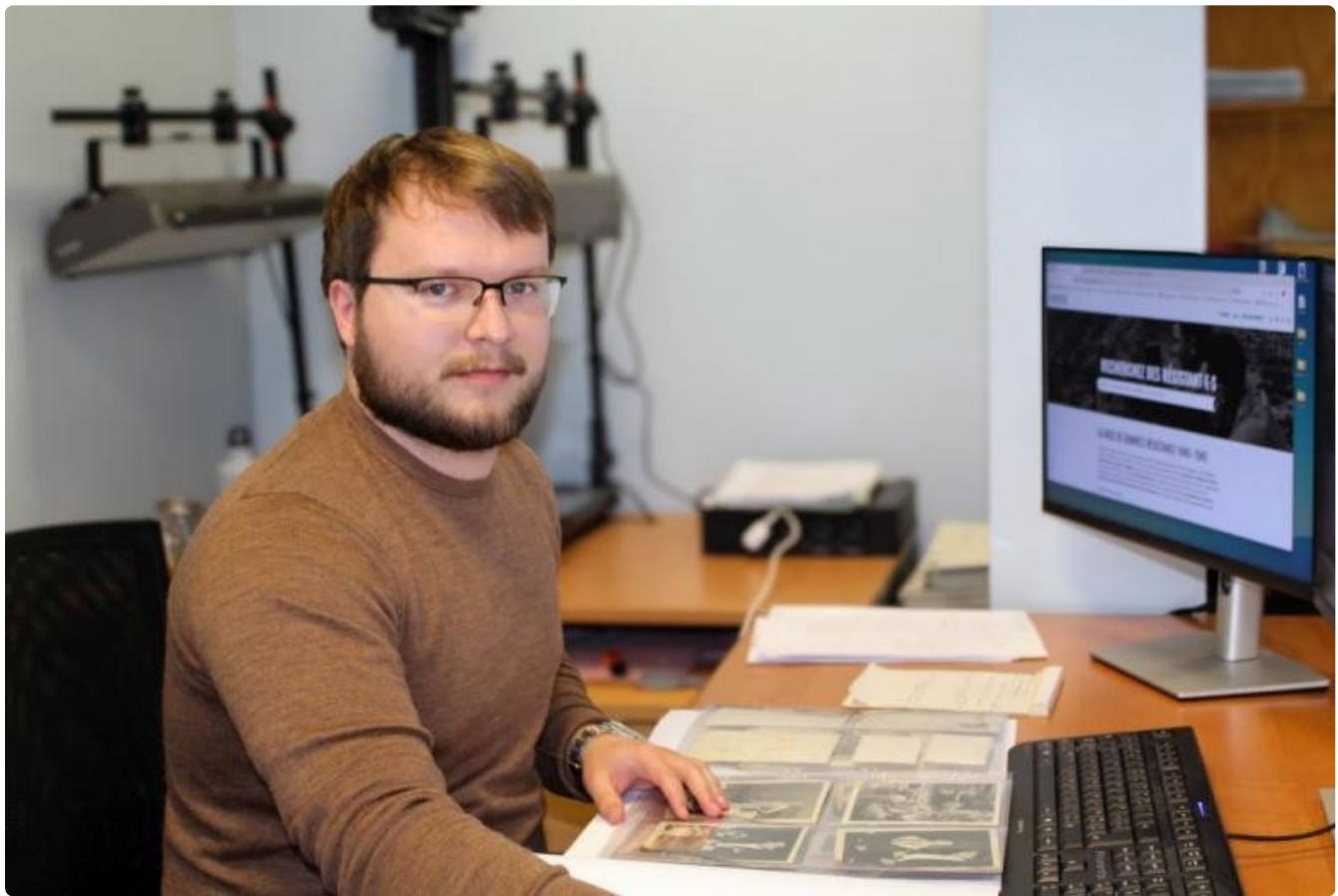

Luchtvaartsquare 29 / B-1070 Brussel / België
Copyright © CegeSoma / Rijksarchief, alle rechten voorbehouden

[Home](#) » [News](#) » DRIE VRAGEN AAN ... Artyom Lyapounov,

DRIE VRAGEN AAN ... Artyom Lyapounov,

specialist inzake digitaliseren en bewaren van onze collecties

Het Cegesoma voert al jarenlang onderzoek over de Tweede Wereldoorlog en hedendaagse conflicten. De resultaten van dat werk komen vaak in de media, maar ze berusten ook op even essentieel werk in de luwte: het bewaren en digitaliseren van archieven. Zonder dit nauwgezet werk is onderzoek onmogelijk. Vandaag stellen we 3-4 vragen aan Artyom Lyapounov, medewerker van het team dat die fundamentele taak vervult. Artyom behaalde een bachelor in economie en een master in milieuwetenschappen en -beheer aan de ULB; hij liep diverse stages in de financiële sector en kwam in juli 2023 in dienst bij het Cegesoma.

Waaruit bestaat je werk ?

Een van mijn hoofdopdrachten is de kwaliteitscontrole van de ingescande documenten. Concreet betekent dit nakijken dat elke scan beantwoordt aan een reeks technische en visuele criteria door hem te vergelijken met het originele document. Na die eerste controle volgt de postproductiefase: de bestanden worden in verschillende formaten omgezet, krijgen een nieuwe naam enz. Zo kunnen ze op de lange termijn bewaard blijven. Bij foto's gebeurt het ook dat we de negatieven in positieven moeten omzetten, de beelden opnieuw kadreren, bepaalde parameters aanpassen enz.

Enkele maanden geleden heb ik, bij voorbeeld, de verwerking afgerond van [het fotofonds uit het persoonlijk archief van een Duitse militair fotograaf die tijdens de Tweede Wereldoorlog actief was](#). Het gaat om honderden negatieve filmen, hoofdzakelijk opgenomen in Frankrijk tijdens de bezetting, maar ook in België, Nederland en Duitsland. Dat project heeft ongeveer anderhalf jaar in beslag genomen, want alle foto's moesten stuk voor stuk losgeknipt worden uit de filmstroken en daarna digitaal behandeld worden. Vandaag kunnen al die beelden in alle

leeszalen van het Rijksarchief geraadpleegd worden. Daarnaast zorg ik ook voor de reproductieaanvragen die we per mail of direct vanuit de leeszaal ontvangen. Het betreft vooral [dossiers van verzetsmensen die wij bewaren](#). Die documenten worden opgevraagd door familieleden of onderzoekers. Dit is een aspect van mijn werk dat mij nauw aan het hart ligt. Je komt vaak in contact met mensen die al erg lang op zoek zijn naar informatie over hun ouders of grootouders en die dankzij deze dossiers eindelijk iets vinden. Het is fijn feedback te krijgen van die mensen, die trouwens soms aan de andere kant van de wereld wonen, in Nieuw-Zeeland of Canada.

En van weerstanders gesproken, hier moet ik beslist de opdracht vernoemen die de laatste maanden het meeste van mijn tijd heeft gevegd: [het project *Resistance in Belgium*](#), de nationale databank over het verzet in België. Door het vertrek van Anne Chardonens, die het project tot dan volgde, heb ik het werk overgenomen om de gegevens op het platform te importeren.

Momenteel ben ik bezig de gegevens te importeren uit de persoonlijke dossiers in verband met het statuut van weerstander door de sluikpers. Het gaat om ongeveer 25 000 dossiers. Daarbij komen nog meer dan 500 sluikbladen die allemaal een eigen fiche op het platform gaan krijgen. Een deel van die publicaties kan je ook raadplegen via onze specifieke website: [Belgian War Press](#). Ik ben erg begaan met dit werk en ik hoop het tot een goed einde te kunnen brengen.

Naast al die opdrachten brengt het relatief beperkt personeelsbestand van het CegeSoma ook met zich mee dat ik diverse dagdagelijkse taken opneem. Dat kan gaan van helpen in de leeszaal, over het voorbereiden van documenten voor universitaire evenementen tot het verplaatsen van collecties of boeken in onze opslagruimtes, vooral in de kelders.

Wat zijn volgens jou de vereiste kwaliteiten en uitdagingen in verband met je werk ?

Ik zou zeggen dat je voor mijn werk bij het CegeSoma vooral je taken heel goed zelf moet kunnen organiseren; je moet ook geduld hebben en veel aandacht voor details. De meeste taken die ik uitvoer hebben geen strikte deadline, maar ze zijn wel erg omvangrijk. Dat vraagt een regelmatige en volgehouden inzet, wil men ze op een dag kunnen afronden. Het is dus van essentieel belang om geconcentreerd en bij de zaak te blijven en ervoor te zorgen dat je niet kopje onder gaat of je laat afleiden door ander dringend werk.

Ik denk dat ik van nature geduldig en nauwgezet ben en die kwaliteiten komen mij dagelijks goed van pas. Ik ben tevreden dat die persoonlijke eigenschappen relevant zijn gebleken voor het werk dat ik bij het CegeSoma doe. Gelet op de brede waaier aan opdrachten moet je zeker ook polyvalent, flexibel en soms creatief zijn. Je staat geregeld voor onverwachte situaties, waarvoor je met de beschikbare middelen concrete oplossingen moet bedenken.

Je moet je dus ook kunnen aanpassen aan de mensen en hun noden. Bij voorbeeld: bij de aanvragen voor

reproducties krijgen we dikwijls te maken met oudere personen die soms minder goed overweg kunnen met digitale media. Dan moet je de tijd nemen om alles rustig uit te leggen, zodat iedereen toegang krijgt tot de gewenste informatie zonder zich verloren te voelen.

De laatste grote uitdaging voor mij houdt verband met de opdrachten die ik overnam voor het project *Resistance in Belgium*. Ik moest op erg korte tijd heel wat nieuwe vaardigheden onder de knie krijgen en een grote hoeveelheid informatie assimileren. Ik ben nog altijd erg dankbaar dat Anne Chardonnens zo haar uiterste best heeft gedaan om mij haar expertise op zo'n korte tijd over te dragen.

Wat heb je bij het CegeSoma geleerd dat je in je verdere loopbaan kan gebruiken ?

Op historisch vlak heb ik de rijkdom en complexiteit van het verzet in België ontdekt, een onderwerp waar ik erg weinig van wist voor ik bij het project betrokken werd. Zo van nabij met de archieven werken heeft me de inzet, het parcours van individuele weerstanders en de uiteenlopende vormen van hun engagement beter doen begrijpen.

Ik heb ook heel wat technische vaardigheden verworven, vooral inzake digitalisering, postproductie en beheer van gegevensbestanden. Vaardigheden die ik ergens anders waarschijnlijk niet zo intens had kunnen ontwikkelen en die waardevol zijn voor mijn verdere loopbaan.

Het is een vrij atypisch werk dat verschillende domeinen combineert en een grote verantwoordelijkheid inhoudt. Ik hou van die mix die me elke dag motiveert. Ik haal mijn motivatie ook uit het contact met mijn collega's, mensen die door hun werk gepassioneerd zijn en met wie het aangenaam samenwerken is.

Heb je interessante dingen ontdekt ?

Van alle documenten die ik in handen heb gehad, hebben die uit [onze collectie dagboeken](#) het meeste indruk op mij gemaakt. Als je daar uren mee bezig bent, lees je vanzelf uittreksels ervan. En sommige blijven je bij.

Ik denk meer bepaald aan het dagboek van een vrouw die tijdens de bezetting dag na dag haar pogingen optekende om haar vermiste man en broer terug te vinden. Ze schreef alles op tot in het minste detail. Op een bladzijde had ze zelfs een soort astrologische berekening genoteerd om, als ik het goed begrepen heb, het 'ideale' moment te bepalen om een brief te sturen naar iemand die haar misschien kon helpen. In de laatste bladzijden legt ze uit dat ze hen heeft teruggevonden en dat ze zich klaarmaakt om naar hen toe te gaan.

Ik heb ook dagboeken gelezen van weerstanders die gevangen zaten in Sint-Gillis of naar Duitsland gedeporteerd waren. Ze beschrijven hun dagelijks leven, hun angsten, maar ook de solidariteit die er onder gevangenen kon bestaan. Die teksten zijn dikwijls erg ontroerend. Ze bieden een blik op de geschiedenis zoals die van binnenuit beleefd werd, in haar meest menselijke dimensie. Sommige verhalen hebben de allure van een roman of een filmscenario en toch gaat het om authentieke gebeurtenissen.

Een van de dagboeken was van een Luikse student gedurende de bezetting. Hij spreekt over zijn dagelijks leven aan de universiteit, over de spanningen in de familie, over zijn persoonlijke twijfels ... Vrij gewone dingen als je de historische context buiten beschouwing laat. Zo vertelt hij, bij voorbeeld, ook hoe hij met zijn broer per vrachtwagen naar Brussel gaat om te 'frauderen' en daarbij de verboden omzeilt.

Ik heb tussen de dagboeken ook een reeks valse papieren gezien die door naar Frankrijk gevluchte Belgen werden gebruikt. Ook daar gaat het om erg concrete zaken waar unieke, boeiende verhalen van mensen achter schuilgaan.

We hebben iets meer dan 340 dagboeken uit dit fonds gedigitaliseerd. Je kan ze raadplegen in de leesalen van het Rijksarchief. Voor wie belangstelling heeft voor het dagelijks leven tijdens de oorlog, biedt dit fonds een erg directe inkijk, zonder filter. Dat maakt het ook zo interessant.

Dank je wel, Artyom, voor dit uitgebreid en leerzaam interview ! Jammer genoeg moeten we eind juni afscheid van je nemen. Je toekomstige werkgever mag zich gelukkig prijzen dat hij gebruik kan maken van je deskundigheid.

Ander nieuws

[Het nummer 2/2025 van het Belgisch Tijdschrift voor Nieuwste Geschiedenis is verschenen](#)

[Een 'nieuwe' collega komt het CegeSoma-team te versterken](#)

[OPROEP AAN VRIJWILLIGERS](#)

[NIEUWE VACATURE](#)

[Belgium WWII bij de herdenking van de 80ste verjaardag van de Duitse overgave](#)

[80 jaar na de Tweede Wereldoorlog: welk verleden voor de toekomst?](#)

[Omtrent het communisme en de communisten in België. Nieuwe kritische benaderingen?](#)

[Dit zijn de namen](#)

[Unieke kans om uw papieren collectie van het 'Belgisch Tijdschrift voor Nieuwste Geschiedenis' gratis aan te vullen!](#)

[Het eerste nummer van 2025 van het BTNG is verschenen](#)

[Het project Conciliare is één jaar oud!](#)

[Belgium WWII: het lokale verzet, de Slag om de Ardennen en het bestuur in bezet België](#)

1

2

>

>>

© CegeSoma | Luchtvaartsquare 29, 1070 Anderlecht | 02 556 92 11

[Home](#) » [News](#) » Dit zijn de namen

Dit zijn de namen

Ook dit jaar werkt het CegeSoma actief mee aan het herdenkingsevenement 'Dit zijn de namen', dat van 6 mei 2025 - 14 uur tot 8 mei 2025 - 14 uur plaatsvindt in het Fort van Breendonk ([er wordt eveneens een on-line uitzending voorzien op de website van 'Helden van het Verzet'](#)). Door de gegevens aan te leveren over duizenden weerstanders overleden tussen 1940 en 1945, maakt onze instelling deze voorleesmarathon mogelijk die georganiseerd wordt ter gelegenheid van 8 mei, de dag waarop we de overwinning op het nazisme vieren.

Het CegeSoma levert een essentiële bijdrage. Het grootste deel van de informatie die tijdens deze 48 uur voorgelezen wordt, komt immers uit onze gegevensbestanden: voorna(a)m(en) en naam van de verzetslieden overleden tussen 1940 en 1945, geboorteplaats en geboortedatum, datum en plaats van overlijden, burgerlijke stand, nationaliteit, beroep, maar ook hun lidmaatschap van verzetsorganisaties, hun eventuele gevangenschap en het erkenningsstatuut dat de Belgische staat hen verleende.

[Al die inlichtingen worden gecodeerd in het kader de ontwikkeling van het platform Resistance in Belgium](#), dat in oktober 2024 gelanceerd werd. Nu kan men via dit platform al opzoeken verrichten over meer dan 45.000 weerstanders die vooral actief waren in de inlichtings- en actiediensten. Tegen deze zomer zullen nog ongeveer 20.000 biografische fiches toegevoegd worden uit de dossiers van de weerstanders via de sluikpers.

[Intussen kunt u steeds contact opnemen met de wetenschappelijk coördinator van het project, Fabrice Maerten.](#) Hij zal met plezier voor u nagaan of er een dossier bestaat over de door u gezochte weerstanders en zal u desgevallend helpen om de stukken in kwestie te raadplegen in de leeszaal van het CegeSoma.

Ander nieuws

[Het nummer 2/2025 van het Belgisch Tijdschrift voor Nieuwste Geschiedenis is verschenen](#)

[Een 'nieuwe' collega komt het CegeSoma-team te versterken](#)

[OPROEP AAN VRIJWILLIGERS](#)

[NIEUWE VACATURE](#)

[Belgium WWII bij de herdenking van de 80ste verjaardag van de Duitse overgave](#)

[80 jaar na de Tweede Wereldoorlog: welk verleden voor de toekomst?](#)

[Omtrent het communisme en de communisten in België. Nieuwe kritische benaderingen?](#)

[DRIE VRAGEN AAN ... Artyom Lyapounov,](#)

[Unieke kans om uw papieren collectie van het 'Belgisch Tijdschrift voor Nieuwste Geschiedenis' gratis aan te vullen!](#)

[Het eerste nummer van 2025 van het BTNG is verschenen](#)

[Het project Conciliare is één jaar oud!](#)

[Belgium WWII: het lokale verzet, de Slag om de Ardennen en het bestuur in bezet België](#)

© CegeSoma | Luchtvaartsquare 29, 1070 Anderlecht | 02 556 92 11

[Home](#)

Tachtig jaar na de Tweede Wereldoorlog: welk verleden voor de toekomst? - AFGELOPEN

 STU20250517 Nederlands Studiedagen, Lezingen

Beschrijving

Tachtig jaar na de capitulatie van nazi-Duitsland blijft de Tweede Wereldoorlog actueler dan ooit. Nu de laatste getuigen verdwijnen, nemen musea, erfgoedorganisaties en commerciële spelers vaak het voortouw in de publieke overlevering. Uitgevers, productiehuisen, dramaturgen en schrijvers zien in nieuwe oorlogsverhalen populaire producten voor consumptie. Tegelijkertijd grijpen journalisten, politici, opiniemakers en overheden naar het verleden om lessen te dicteren of beleid te motiveren. Welke betekenis geven we vandaag aan WOII? Wat zijn de valkuilen en waar moeten we naartoe met dat verleden? En, wat is vandaag nog de rol van historici? Moeten ze een actievere stem laten horen in de publieke arena of zich net meer loskoppelen van de vragen van de hedendaagse samenleving?

Deze studiedag zet de erfenis van de Tweede Wereldoorlog centraal: hoe kunnen we de toekomst van dat verleden verzekeren? Experts uit verschillende sectoren buigen zich over de inzet en vertaalslag van de oorlogsgeschiedenis, vandaag en morgen.

De lezingen en debatten richten zich tot een breed publiek van geïnteresseerden, van professionals tot studenten. Tijdens het middagedeelte is het mogelijk om een forum kennis te maken met het

Deze website gebruikt cookies om je de beste ervaring te geven.

Meer uitleg over het gebruik van deze cookies vind je in de [privacy policy](#). Als je meer wil weten over deze cookies of je cookies wil wijzigen dan kan je dat doen in de [cookie settings](#)

Accepteer Cookies

9u45: Welkom en toelichting Koen Aerts

10u00-10u20: Keynote Nico Wouters: Heeft de Tweede Wereldoorlog nog historici nodig?

10u20-12u00: Debat Moderator Bruno De Wever - Deelnemers: Eva Willems, Paule Verbruggen, Olga Van Oost, Jan Dumolyn

12u00-14u00: Middag

Broodjeslunch

Scriptieprijs Scriptieprijs Oud-Studenten Geschiedenis Gent (OSGG)

Forum met standjes

14u00-14u20: Keynote - Maarten Van Alstein: 'De oorlog als moreel kompas?' Over mythe, kritiek en de noodzaak te handelen.

14u20-16u00: Debat Moderator Berber Bevernage - Deelnemers: Robbert-Jan Adriaansen, Kaat Wils, Antoon Vrints, Gillian Mathys

16u00: Einde (kort slotwoord door Koen Aerts)

Deelname voor het **kernprogramma** enkel na inschrijving. Projectpartners van Archiefpunt, leden van het OSGG (+ partners) en studenten kunnen kosteloos deelnemen.

Deelname voor het aanvullende **avondprogramma** enkel na inschrijving, keuze tussen:

1. *Varoujan lecture 2025: 'Annihilating Leadership: The Destruction of Elites in the Armenian Genocide and Beyond'*, door Uğur Ü. Üngör, professor Holocaust en Genocide Studies, University of Amsterdam, Paviljoen Charles Vandenhove, Universiteit Gent, Rozier 1, 9000 Gent, 17u00-18u30. Deelname is gratis, maar inschrijving is vereist. [Inschrijven](#)
2. *Geleide wandeling 'Verzetshelden in het Miljoenenkwartier'*. Deelnemers verzamelen stipt om 16u30 op straat aan de ingang van Rozier 44 of om 17u00 stipt aan de ingang van het De Smet de Naeyerpark (kant Krijgslaan). Daar start de begeleide wandeling die ongeveer 1,5 uur duurt. Deelname is gratis, maar inschrijving vereist. [Inschrijven](#)
Het Miljoenenkwartier, nabij station Gent-Sint-Pieters, is een architecturaal boeiende buurt met een

Deze website gebruikt cookies om je de beste ervaring te geven.

Meer uitleg over het gebruik van deze cookies vind je in de [privacy policy](#). Als je meer wil weten over deze cookies of je cookies wil wijzigen dan kan je dat doen in de [cookie settings](#)

Accepteer Cookies

vijf kilometer lange wandeling die hun verhaal vertelt. De voorstelling vond plaats op 6 september 2024 onder zeer grote belangstelling. Meer informatie over deze wandeling: <https://heldenvanhetverzet.be/artikels/miljoenenkwartier>

Standhouders:

1. [AMSAB](#)
2. [CegeSoma](#)
3. [Archiefpunt](#)
4. [MAS](#)
5. [DACOB-CARCOB](#)
6. [ADVN](#)
7. [Helden van het Verzet](#)
8. [Kazerne Dossin](#)
9. [Ronse \(Erfgoed en Eenheidsfront\)](#)
10. [Het Huis van het Belgisch-Frans Verzet](#)

Opmerkingen

De studiedag is een organisatie van [Archiefpunt](#), [Oud-Studenten Geschiedenis Universiteit Gent \(OSGG\)](#), [Humanities Academie UGent](#), [CegeSoma-Rijkarchief](#), [Instituut voor Publieksgeschiedenis](#), [TAPAS/ Thinking About the PAST](#), [Postgraduaat Erfgoed en Samenleving](#) en [Centre for Western Armenian Studies](#).

Deze website gebruikt cookies om je de beste ervaring te geven.

Meer uitleg over het gebruik van deze cookies vind je in de [privacy policy](#). Als je meer wil weten over deze cookies of je cookies wil wijzigen dan kan je dat doen in de [cookie settings](#)

Accepteer Cookies

Partners

INSTITUUT $\longleftrightarrow$ VOOR
PUBLIEKSGESCHIEDENIS

TAPAS
THINKING ABOUT THE PAST

archiefpunt

**arch
CEGESOMA**

CENTRE FOR WESTERN ARMENIAN STUDIES
WESTERN ARMENIAN LANGUAGE AND CULTURE

Deze website gebruikt cookies om je de beste ervaring te geven.

Meer uitleg over het gebruik van deze cookies vind je in de [privacy policy](#). Als je meer wil weten over deze cookies of je cookies wil wijzigen dan kan je dat doen in de [cookie settings](#)

Accepteer Cookies

Tachtig jaar na de Tweede Wereldoorlog: welk verleden voor de toekomst?

Lesgever(s): [Prof. dr. Koen Aerts](#)

[Prof. dr. Bruno De Wever](#)

[Dr. Maarten Van Alstein](#)

[Prof. dr. Berber Bevernage](#)

[Prof. dr. Robbert-Jan Adriaansen](#)

[Prof. dr. Nico Wouters](#)

[Prof. dr. Jan Dumolyn](#)

[Prof. dr. Gillian Mathys](#)

[Prof. dr. Olga Van Oost](#)

[Prof. dr. Antoon Vrints](#)

[Dr. Eva Willems](#)

[Paule Verbruggen](#)

[Prof. dr. Kaat Wils](#)

Beschrijving

Inschrijven

Pay what you can: €20

Pay what you can: €15

Pay what you can: €10

Studenten: €0

Leden OSGG: €0

Inschrijven

Prijs: € 0,00

17/05/2025 09:15 – 18:30 | voeg toe aan kalender

Deze website gebruikt cookies om je de beste ervaring te geven.

Meer uitleg over het gebruik van deze cookies vind je in de [privacy policy](#). Als je meer wil weten over deze cookies of je cookies wil wijzigen dan kan je dat doen in de [cookie settings](#)

Accepteer Cookies

INTERESSANTE LINKS

[Home](#)

[Programma](#)

[Contact](#)

[Privacy policy](#)

© 2021 Humanities Academie

Deze website gebruikt cookies om je de beste ervaring te geven.

Meer uitleg over het gebruik van deze cookies vind je in de [privacy policy](#). Als je meer wil weten over deze cookies of je cookies wil wijzigen dan kan je dat doen in de [cookie settings](#)

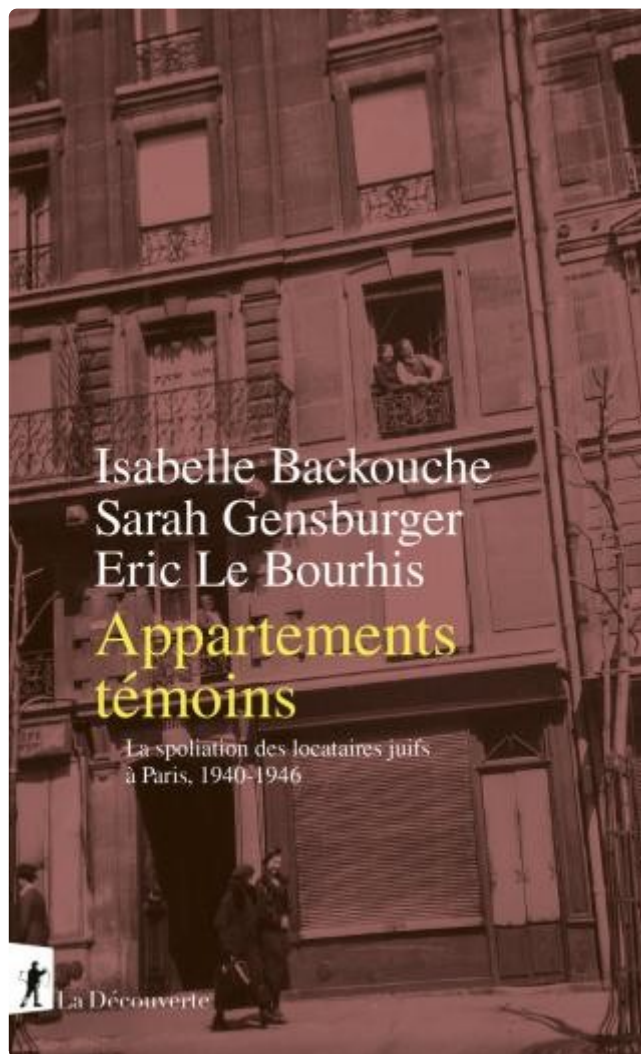
[Accepteer Cookies](#)

[Home](#) » [Event](#) » Appartements témoins. La spoliation des locataires juifs à Paris, 1940-1946.

Appartements témoins. La spoliation des locataires juifs à Paris, 1940-1946.

Ontmoeting Publieksgeschiedenis van het CegeSoma (2025-4)

Wereldoorlog II [Conferentie](#)

Conferentie in het Frans met als gast Sarah Gensburger. Een gesprek onder leiding van Laurence Schram.

Na de bevrijding is de terugkeer naar het leven van alledag niet makkelijk voor de meeste Joden uit de regio Parijs die de oorlog overleefd hebben. Op een geraamde bevolking van ongeveer 200 000 Joden voor 1940, werden 40 000 mensen vermoord. De anderen zijn om te overleven massaal hun woonplaats ontvlucht naar de niet-bezette zone, het platteland of naar een ander adres in de hoofdstad. Bij hun terugkeer stelden ze vast dat hun appartement nu door niet-Joodse gezinnen werd bewoond en dat ze bijgevolg verdreven waren. In tegenstelling tot een nog altijd hardnekkige misvatting verliep de installering van de nieuwe huurders niet spontaan, maar voltrok ze zich onder auspiciën van het Vichyregime, gesteund door de Duitsers. Erger nog: ze werd na de bevrijding bekrachtigd door de opnieuw ingestelde Republiek.

Dit werk verhaalt deze door historici miskende onteigening, op het kruispunt van de geschiedenis van de Shoah en

de huisvesting. Er werd een overheidsbeleid op poten gezet om tegemoet te komen aan het tekort aan woningen voor de Parijzenaars. Ook moesten de slachtoffers van de geallieerde bombardementen opnieuw gehuisvest worden. Het instrumentarium voor de uitsluiting van de Joden trad in werking op de immobiliënmarkt waar we eigenaars, ambtenaren, slachtoffers van de bombardementen, burens, conciërges en klanten 'met een kruiwagen' aantreffen, kortom de Parijse samenleving in gans haar diversiteit. Deze beroving wordt beschreven op basis van duizenden onuitgegeven archiefdocumenten, brieven met diepbedroefde jammerklachten en discriminerende formulieren.

En ook na de bevrijding laat een virulent antisemitisme van zich horen over deze woningen, want de terugkeer van de Joden verstoort de afspraken van tijdens de bezetting: de opnieuw ingestelde Republiek zal hun recht op terugkeer uiteindelijk inperken. Op die manier zijn deze appartementen getuigen van de mechanismen die de uitsluiting van de Joden uit de Parijse samenleving mogelijk maakten. Het werk *'Appartements témoins. La spoliation des locataires juifs à Paris, 1940-1946'* laat hen eindelijk aan het woord.

Sarah Gensburger komt het resultaat van haar onderzoek op donderdag 22 mei in de conferentiezaal van het CegeSoma voorstellen, in het kader van de Ontmoetingen Publieksgeschiedenis in samenwerking met de vzw 'De Vrienden van het CegeSoma'. Het gesprek verloopt onder leiding van Laurence Schram.

Sarah Gensburger is onderzoeksleider aan het *CNRS (Centre national de la recherche scientifique)*, meer bepaald aan het *Centre de Sociologie des Organisations - Sciences Po Paris*. Zij is sociologe, politiek wetenschapper over de herinnering en historica over de Shoah. Naast het boek dat ze hier komt introduceren, heeft ze onder meer meegewerkt aan *'Qui pose les questions mémorielles ?'* met Jenny Wustenberg (dir.), *'Dé-commémoration. Quand le monde déboulonne et change les noms de rues'* en ook *'The Covid-19 Pandemic and Memory. Remembrance, commemoration, and archiving in crisis'* (foto Julian Tappich).

Laurence Schram is als historica verbonden aan de Kazerne Dossin en is wetenschappelijk medewerker aan de *Université Libre de Bruxelles*. Zij heeft meegewerkt aan de conceptie en oprichting van het Joods Museum van Deportatie en Verzet (1995) in nauwe samenwerking met prof. Maxime Steinberg. Zij heeft ook bijgedragen aan de renovatie van het Belgisch paviljoen in Auschwitz en aan het nieuwe museum en memoriaal 'Kazerne Dossin'. Ze schreef studies over de Shoah in België; haar doctoraat behandelde de geschiedenis van de Kazerne Dossin. Haar onderzoek werd in 2016 bekroond met de *'Prijs Natan Ramet'* en met de *'Prijs Stichting Auschwitz - Jacques Rozenberg'*. Haar boek *'Dossin: Wachtkamer van Auschwitz'* werd in 2018 gepubliceerd.

22/05/2025 - 14:00 – 15:30

PRAKTISCHE INFO:

Waar: Conferentiezaal van het CegeSoma, Luchtvaartsquare 29 - 1070 Brussel

Wanneer: Donderdag 22 mei 2025 (van 14u00 tot 15u30)

Inschrijving verplicht: isabelle.ponteville@arch.be of **02.556.92.11**

Bijdrage aan het evenement: € 5,00 € ter plaatse te betalen

Isabelle Backouche, Sarah Gensburger, Eric Le Bourhis, *Appartements témoins. La spoliation des locataires juifs à Paris, 1940-1946*, Paris, Editions La Découverte, 2025, 448 p.

Hoofdtal (Hoofdtalen)

Frans

VERKRIJG HET BOEK (PAPIEREN VERSIE OF DIGITALE VERSIE)

LEES EEN UITTREKSEL UIT HET BOEK

© CegeSoma | Luchtvaartsquare 29, 1070 Anderlecht | 02 556 92 11

[Home](#) » [Event](#) » De Holocaust herdenken in groene ruimtes: spanningen en contestatie in Londen en Amsterdam

De Holocaust herdenken in groene ruimtes: spanningen en contestatie in Londen en Amsterdam

Wereldoorlog II Conferentie

Conferentie (in het Frans) met als gast Alana Castro de Azevedo.

Een gesprek onder leiding van Bruno Benvindo.

Vandaag staan de bestaande monumenten zowat overall ter discussie en is er heel wat contestatie rond. Maar hoe zit het met nieuwe monumenten? Zijn die soms al niet controversieel nog voor ze bestaan?

Het proces om monumenten op te richten in de publieke ruimte is dikwijls lang en complex. Ze mobiliseren talrijke actoren en verlopen in verschillende fases: conceptie van het project, financiering zoeken, een locatie en kunstenaar zoeken, de stedenbouwkundige vergunning verkrijgen enz. De visies en belangen van de mensen die bij dit soort processen betrokken zijn, staan soms diametraal tegenover elkaar.

Het oprichten van een herdenkingsmonument is een complex, politiek geladen en zelden consensueel proces. Om dat te illustreren heeft Alana Castro de Azevedo een vergelijkende analyse gemaakt van drie concrete gevallen: de creatie van twee memorialen ter nagedachtenis van de slachtoffers van de Holocaust, in Amsterdam - het *Holocaust Namenmonument* - en in Londen - het *UK Holocaust Memorial and Learning Centre* - en het monument ter herdenking van de slachtoffers van de koloniale slavernij in Lissabon. Hoewel elk project zijn eigen specifieke

uitdagingen heeft - of het nu gaat om de keuze van de kunstenaar, de locatie of de invloed van burgers en andere betrokken partijen op het beslissingsproces - toch hebben ze alle drie de controverse errond gemeen.

Naast een beschrijving van de specifieke problemen van elke casus, heeft ze ook onderzocht hoe het belang van de herinnering verzoend kan worden met andere bekommernissen, zoals het behoud van groene ruimtes in een stedelijk milieu. Wie moet bij het proces betrokken worden ? Wie beslist er uiteindelijk ? Kan men via een participatief traject tot een resultaat komen dat unaniem aanvaard wordt ?

Al die vragen, die voortvloeien uit vijf jaar onderzoek in het kader van haar doctoraal proefschrift over de analyse van de processen in verband met de oprichting van herdenkingsmonumenten in de publieke ruimte, zal Alana Castro de Azevedo bespreken op donderdag 19 juni. Het is haar bedoeling een nieuw perspectief te bieden voor de uitdagingen aangaande het herdenken in de groene ruimte, waarbij ook nagedacht wordt over hoe de herdenkingsprocessen democratischer en inclusiever kunnen worden gemaakt. Ze zal meer in detail focussen op de memorialen in Amsterdam en Londen. Het gesprek verloopt onder leiding van Bruno Benvindo.

Dit evenement vindt plaats in de conferentiezaal van het CegeSoma in het kader van de Ontmoetingen Publieksgeschiedenis in samenwerking met de vzw 'De Vrienden van het CegeSoma'.

Alana Castro de Azevedo is doctor in de politieke wetenschappen (Vrije Universiteit van Amsterdam). Haar doctoraal proefschrift, dat ze in 2025 verdedigde, onderzoekt de burgerparticipatie in het toestandkomingsproces van monumenten ter herdenking van de slachtoffers van de koloniale slavernij en van de Holocaust en de talrijke conflicten die daarmee gepaard gaan. Van 2016 tot 2019 heeft ze gewerkt aan de uitvoering van het 'Slave Route'-project van UNESCO, dat zich richt op de identificatie en valorisatie van herdenkingsplekken en het patrimonium in verband met de slavernij en de transatlantische slavenhandel. Sinds 2024 verricht ze in het CegeSoma, in het kader van het Europees project CONCILIARE, onderzoek naar de controverses over het koloniaal patrimonium in de publieke ruimte.

Bruno Benvindo is historicus. Hij heeft als onderzoeker gewerkt aan de ULB en aan het Studie- en Documentatiecentrum Oorlog en Hedendaagse Maatschappij (CegeSoma). Daar publiceerde hij de volgende werken: *'Henri Storck, le cinéma belge et l'Occupation'* (2010) en *'Décombres de la guerre. Mémoires belges en conflit, 1945-2010'* (2012, met Evert Peeters). Vandaag is hij tentoonstellingsdirecteur in het Joods Museum van België, waar hij een reeks tentoonstellingen opzet over de kruisverbindingen tussen kunst en geschiedenis in de 20ste eeuw.

19/06/2025 - 14:00 – 15:30

PRAKTISCHE INFO:

Waar: Conferentiezaal van het CegeSoma, Luchtvaartsquare 29 - 1070 Brussel

Wanneer: Donderdag 19 juni 2025 (van 14u00 tot 15u30)

Inschrijving verplicht: isabelle.ponteville@arch.be of 02.556.92.11

Bijdrage aan het evenement: € 5,00 ter plaatse te betalen.

Hoofdtal (Hoofdtalen)

Frans

© CegeSoma | Luchtvaartsquare 29, 1070 Anderlecht | 02 556 92 11

[Home](#) » [News](#) » Unieke kans om uw papieren collectie van het 'Belgisch Tijdschrift voor Nieuwste Geschiedenis' gratis aan te vullen!

Unieke kans om uw papieren collectie van het 'Belgisch Tijdschrift voor Nieuwste Geschiedenis' gratis aan te vullen!

Ontbreken er nummers in uw collectie en wil u die graag aanvullen?

Het Cegesoma maakt plaats in zijn magazijn en geeft de nummers van de jaargangen 2012 tot 2020 van de BTNG gratis weg aan zij die het wensen. Ook de nummers van de BEG 1996 tot 2011 (behalve het nr. 4/1998 en het nr. 7/2000 zijn gratis beschikbaar. De inhoud van deze nummers vindt u terug op: <https://www.journalbelgianhistory.be/nl>.

Bij interesse kan u de nummers die u wenst via mail bestellen: hilde.keppens@arch.be. De nummers zullen dan voor u klaarliggen in de leeszaal van het Cegesoma, Luchtvaartsquare 29, 1070 Brussel tijdens de openingsuren: van dinsdag tot donderdag van 9 u. tot 16.30 u.

De nummers kunnen eventueel ook naar u opgestuurd worden, maar dan worden er wel verzendingskosten aangerekend.

Het aanbod geldt zolang de voorraad strekt!

Ander nieuws

[Het nummer 2/2025 van het Belgisch Tijdschrift voor Nieuwste Geschiedenis is verschenen](#)

Een 'nieuwe' collega komt het CegeSoma-team te versterken

OPROEP AAN VRIJWILLIGERS

NIEUWE VACATURE

Belgium WWII bij de herdenking van de 80ste verjaardag van de Duitse overgave

80 jaar na de Tweede Wereldoorlog: welk verleden voor de toekomst?

Omtrent het communisme en de communisten in België. Nieuwe kritische benaderingen?

Dit zijn de namen

DRIE VRAGEN AAN ... Artyom Lyapounov,

Het eerste nummer van 2025 van het BTNG is verschenen

Het project Conciliare is één jaar oud!

Belgium WWII: het lokale verzet, de Slag om de Ardennen en het bestuur in bezet België

1

2

© CegeSoma | Luchtvaartsquare 29, 1070 Anderlecht | 02 556 92 11